

1

สถานที่แห่งนั้นถูกวางผังไว้อย่างเป็นระเบียบและแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน จากทางเข้าที่เลาะเลียบริมแม่น้ำ จะถึงรั้วโปร่งอันเป็นจุดเริ่มต้น ถัดจากรั้วเป็นลานจอดรถที่ร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่ ก่อนจะผ่านประตูหน้าของอาคารสำนักงาน ซึ่งด้านขวามือเป็นส่วนประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยคอกขนาดย่อมให้เจ้าหน้าที่หญิงนั่งประจำอยู่คนหนึ่ง ส่วนซ้ายมือกั้นด้วยกระจกใสเพื่อเป็นส่วนของฝ่ายการเงินและงานทะเบียน เมื่อมองผ่านด้านหลังที่เปิดโล่งออกไปจะเห็นโบสถ์หลังเล็ก ๆ ก่อด้วยอิฐก้อนใหญ่ฉาบปูนสีขาวตัดเส้นรอบรอยอิฐแต่ละก้อนด้วยเส้นสีดำ ส่วนยอดของโบสถ์สอบเป็นปลายแหลม ระหว่างสำนักงานกับโบสถ์มีทางเดินโดยรอบ ขวามือของตัวโบสถ์เป็นโรงเรือนสำหรับเด็กอ่อน ซ้ายมือเป็นตึกที่พักสำหรับคนชรา เมื่อเดินเลยไปถึงด้านหลังโบสถ์จะพบกับห้องเรียนและโรงฝึกงาน เลยออกไปเป็นดงไม้จมน้ำปลายเขต

“ความคิดในเรื่องนี้เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1778 โดยทุนก้อนแรก 4,000 เปโซ มาจากดอนฟรานซิสโก โกเมซ เอนริเกซ กับภรรยา เพื่อเป็นสถานที่สงเคราะห์คนยากจนและเด็กที่ถูกทอดทิ้งในมะนิลา แต่ทั้งคู่ก็เสียชีวิตไปก่อนที่จะทันเห็น

มันเป็นรูปเป็นร่าง อย่างไรก็ตาม ความปรารถนาของดอนฟรานซิสโกก็ได้รับการสานต่อ และเป็นที่รู้จักกันในชื่อของสถานสงเคราะห์ทั่วไป ก่อนจะได้รับชื่ออย่างเป็นทางการว่าสถานสงเคราะห์ซานโฮเซ และโยกย้ายไปหลายแห่ง จนมาตั้งถาวรอยู่ที่นี้ตั้งแต่ปี 1810 และนับเป็นองค์กรสังคมสงเคราะห์แห่งแรกของฟิลิปปินส์”

เมื่ออิกรวยกลางคน ร้างเล็ก ค่อนข้างอ้วน สวมแว่นสายตาทาหนา ทำทางใจดี ที่เดินนำหน้าเอยกับกลุ่มผู้มาเยือนอย่างช้า ๆ เหมือนเคยชินกับการพูดกับเด็ก ๆ และคนแก่

“สถานสงเคราะห์ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลปีละเท่าไรครับ” ชายหนุ่มรูปร่างสูงโปร่ง ไร้ผมยาวเคลียต้นคอ สวมเสื้อเชิ้ตแขนยาวสีน้ำเงินที่พับปลายแขนขึ้นมาถึงข้อศอก เข้ากับกางเกงบลูยีนส์เข้ม ทำทางเป็นหัวหน้าคณะถามนำขึ้น

“ไม่ได้เลยซักเปโซ” เมื่ออิกรทันทมาตอบทันควัน “หน้าข้าราชการยังเรียกเก็บภาษีจากเราด้วย”

“ทำไมล่ะครับ” เจ้าของคำถามประหลาดใจ

“รัฐบาลถือว่าสถานสงเคราะห์มีรายได้ และเราก็ไม่ได้รับการยกเว้นในเรื่องภาษี ซึ่งรวมถึงอุปกรณ์หรือยาบางตัวที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศด้วย”

“แล้วสถานสงเคราะห์ยังทำงานตามที่ดอนฟรานซิสโกวางแนวทางไว้หรือเปล่าคะ” หญิงสาววัย 20 ปลาย ๆ ร่างสันทัด ซอยผมสั้น ในชุดกางเกงสแล็คและสูทสีเบจ เยกหน้าจากสมุดที่กำลังจดบันทึก

“ยังเป็นเช่นนั้นอยู่” เจ้าของสถานที่รับคำ “และเรายังทำเกินกว่าที่ดอนฟรานซิสโกตั้งใจไว้อีกด้วย ทั้งการรับเลี้ยงเด็กกำพร้า เด็กอนาถา รวมไปถึงคนแก่ที่ไม่มีใครเลี้ยงดู”

“เรียกว่าครบวงจรเลย” หญิงสาวพูดยิ้ม ๆ และมองไปทางชายหนุ่ม “อาจารย์รงค์ว่าไหมคะ”

ผู้ที่ถูกเรียกว่าอาจารย์รงค์เพียงแต่พยักหน้า ก่อนถามต่อด้วยความสนใจ

“แล้วมีคนที่อยู่ที่นี่ตั้งแต่เด็กจนแก่บ้างไหมครับ”

“ก็มีเหมือนกัน” แม่อธิการนั่งคิดนิดหนึ่ง “แต่ก็ไม่ได้อยู่ตลอด อาจอยู่ในช่วงเด็ก พอโตขึ้นก็ออกไปอยู่ที่อื่น พอแก่ลงไม่มีที่ไปก็จะกลับมาหาเราใหม่”

“ก็ดีนี่ครับ อย่างน้อยเขาก็มีที่ที่จะกลับมา และเป็นที่นี่ที่เขามีความผูกพันตั้งแต่วัยเด็ก” อาจารย์รงค์ผงกศีรษะช้า ๆ อย่างเห็นดีด้วย

มัลคอล์มฟิลิปปิโนสูงวัย ผมขาวโพลนทั้งศีรษะ แต่ท่าทางยังแข็งแรง ที่พูดภาษาไทยระดับพื้นฐานได้ดี ซึ่งนั่งเคียงข้างคนขับหันหน้ามาทางลูกทัวร์ชาวไทย เมื่อรถตู้กลางเก่ากลางใหม่ซึ่งเป็นพาหนะในการเดินทางชะลอความเร็วลงก่อนเลี้ยวเข้าสู่บริเวณเรือนไม้หลังใหญ่ท่ามกลางร่มไม้ที่รื่นรมย์ริมอ่าวมะนิลา

“เรายังมีเวลาเหลือนิดหน่อยก่อนอาหารกลางวัน ผมเลยพามาแวะที่ ‘วิมานมะพร้าว’ ให้ได้ชมกันอย่างคร่าว ๆ ก่อน”

“นี่นะหรือครับ ‘วิมานมะพร้าว’” สมาชิกชายที่อายุน้อยที่สุดในคณะมองไปยังต้นไม้ต่าง ๆ ที่อยู่ด้านหน้า “ไม่เห็นมีมะพร้าวสักกะต้น บ้านผมที่สมัยยังมีพรวัวเยอะกว่านี้หลาย”

“คุณโจเซฟเรียกเล่น ๆ ไปอย่างนั้นเอง” อาจารย์รงค์อดหัวเราะไม่ได้ “ที่จริงที่นี่มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า Coconut Palace แต่ถ้าเรียก ‘วังมะพร้าว’ ก็คงฟังไม่เข้าท่าเท่ากับ ‘วิมานมะพร้าว’”

“อาจารย์รงค์เคยมาที่นี่แล้วหรือคะ” หญิงสาวร่างสันทัดถาม

“เคย แต่ก็หลายปีแล้ว - มะนิลาไม่ค่อยมีสถานที่ท่องเที่ยวเท่าไร ใครมาใครไปก็ต้องดู Coconut Palace กันถ้วนหน้า”

“ท่านพูดถูกแล้วครับ” มัลคอล์มรับรอง “จริง ๆ แล้ว สำหรับ

คนเอเชียก็ไม่ใช่ของแปลกอะไรนัก กับบ้านที่สร้างด้วยไม้มะพร้าว แต่ประวัติของมันต่างหากที่น่าสนใจ ผมขออนุญาตเอามะพร้าวมาขายสวนนะครับ...”

“เอามะพร้าวมาขาย ‘วิมานมะพร้าว’ ต่างหาก” ชายหนุ่มพูดยิ้มๆ

“Coconut Palace สร้างเมื่อปี ค.ศ. 1978 ในสมัยประธานาธิบดีมาร์กอส ซึ่งผู้ที่เป็นตัวตั้งตัวตีในเรื่องนี้ก็คือคุณนายอีเมลดา โดยใช้เงินในการก่อสร้างตอนนั้น 10 ล้านดอลลาร์ ว่ากันว่าอีเมลดาต้องการใช้เป็นที่พักของพระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 ในการเสด็จเยือนฟิลิปปินส์ในปี 1981 แต่พระสันตะปาปาปอลที่ 2 จะไม่เสด็จเยือนฟิลิปปินส์ ใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือยเกินไป ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังยากจนและอดอยาก ซึ่งบางคนก็บอกว่าเป็นเพราะพระสันตะปาปาเชื่อคำพูดของพระคาร์ดินัลแห่งมะนิลาซึ่งไม่ถูกกับมาร์กอส อย่างไรก็ตาม ที่นั่นก็มีโอกาสรับรองผู้นำและบุคคลสำคัญๆ ของโลก อย่างกัสดาฟฟีแห่งลิเบีย อดีตประธานาธิบดีรัสเซีย และดาราฮอลลีวู้ดอีก 2-3 คน”

“ฉันเราลงไปดูข้างในกันสักหน่อยไหมคะ” หญิงสาวร่างท้วมชวน

“เชิญคุณชมกับคนอื่น ๆ ก็แล้วกัน” หัวหน้าคณะปฎิเสธ “ที่จริงก็มีอะไรที่น่าดูพอสมควร แต่ผมเคยดูมาแล้ว และอยากจะนั่งพักมากกว่า”

“คงดูกันไม่นานหรอกค่ะ” เขมบอก “เพราะห้องซักรจะเริ่มอุทธรณ์แล้ว”

ชายหนุ่มพยักหน้า และนั่งครุ่นคิดอะไรบางอย่างตามลำพัง

มัคคุเทศก์หยุดยืนที่หน้าร้านฟาสต์ฟู้ดในศูนย์อาหาร และบอกด้วยน้ำเสียงที่แฝงความภาคภูมิใจ

“เห็นพวกท่านบอกว่าอยากทานอาหารอย่างที่คนฟิลิปปินส์ทั่วไปทานกัน ผมก็เลยขอพามาที่นี่ - โจลีบี เป็นร้านแฮมเบอร์เกอร์ของฟิลิปปินส์ที่ขายดีที่สุดในประเทศ แม้แต่แม็คหรือคิงส์ของอเมริกาก็ต้องยอมยกธงขาว”

“จึ้นเรากินกันที่นี้ก็แล้วกัน” ผู้เป็นหัวหน้าคณะสรุป และลูกทีมทั้ง 3 คนก็ไม่มีใครคัดค้าน

“ข้อดีอย่างหนึ่งของคนพิโน คือนิยมกินฟาสต์ฟู้ดพื้นเมืองมากกว่าของต่างประเทศ ทั้งเบอร์เกอร์ พิซซา หรือไก่ทอด” ไกด์เล่าต่อ

“ทำไมล่ะคะ” หญิงสาวร่างท้วม ที่สวมเสื้อแขนยาวสีขาว กระโปรงสั้น สีน้ำเงิน และเสื้อกั๊กสีเดียวกับกระโปรง ละสายตาจากป้ายรายการอาหารเหนือเคาน์เตอร์ยาวที่พนักงานในเครื่องแบบเสื้อลายสีเหลืองแดงหลายคนกำลัง่วนอยู่กับการรับออเดอร์และเงินค่าอาหาร

“อาจเป็นเพราะวิญญานขบถที่ได้รับจากอเมริกา” ผู้สูงวัยกล่าวด้วยน้ำเสียงที่เล่นทีจริง “ก็เหมือนสมัยที่อเมริกายังอยู่ในความปกครองของอังกฤษ แล้วคนอเมริกันปลอมเป็นอินเดียนแดงไปปล้นเรือสินค้าอังกฤษที่ทำเรือเมืองบอสตัน จัปซาที่ส่งมาจากอังกฤษโยนทิ้งทะเลหมด แต่ตอนนั้นถึงคนพิโนจะไม่โยนฟาสต์ฟู้ดอเมริกันทิ้งอ่าวมะนิลา แต่ก็ปล่อยให้ร้านอาหารพวกนี้ม้วนเสื่อปิดกิจการไปเอง”

“สุดยอด” สมาชิกชายที่อายุน้อยที่สุดในกลุ่มยกหัวแม่มือให้

“นั่นคือมรดกที่เราได้รับจากอเมริกา นอกเหนือจากระบบประชาธิปไตย และการเข้าคิว” ไกด์พูดต่อ

“ส่วนของเรา เพราะเราไม่มีมรดกจากใคร เราก็เลยใช้แต่ต้นทุนของตัวเอง โดยเฉพาะเรื่องทำอะไรตามใจคือไทยแท้” อาจารย์รงค์รบเรื่อง

“เชิญนั่งก่อนเลยครับ” ไกด์เดินนำไปยังโต๊ะที่ว่าง “ใครจะทานอะไรก็จดมา เดี๋ยวผมไปจัดการให้”

“บริการทุกระดับประทับใจจริง ๆ นะครับ” สมาชิกชายที่อายุน้อยที่สุดเปรยเมื่อมัคคุเทศก์เดินไปจัดการเรื่องอาหารตามที่ทุกคนต้องการ

“เขารู้งาน รู้จักหน้าที่ รู้เวลา และรู้กาลเทศะ พุดจาไม่มากไม่น้อยเกินไป และมีการตัดสินใจที่ดี” หัวหน้าคณะชมอยู่ในที่

“ป๊อก นายจำที่อาจารย์รงค์พูดไว้นะ” หญิงสาวร่างสันทัดแสร้างลำทับ “โดยเฉพาะเรื่องรู้เวลา”

“พี่จี้ไม่ต้องหลอกดำผมหรอก” หนูนุ่มน้อยหน้าอ “ก็บอกแล้วว่า รถมันติดบรลล์โลก ไม่ใช่ว่าผมอยากจะไปถึงสนามบินข้าเสียเมื่อไหร่”

“แต่นายเป็นเลขาคุณะ ตัวเครื่องบินและเอกสารทั้งหมดอยู่ที่นาย ยังไง นายก็ควรจะไปถึงสนามบินก่อนคนอื่น ไม่ใช่ให้อาจารย์กับพวกเรารอกันใจคอ ตุ่มๆ ต่อมๆ” อีกฝ่ายไม่ลดละ

“เอาเถอะ เรื่องมันแล้วไปแล้ว ที่หน้าที่หลังป๊อกก็ควรจะทำเพื่อเวลา รอดติดเอาไว้ให้มากๆ ด้วย” หญิงสาวร่างท้วมไกล่เกลี่ย และหันไปทางอาจารย์ รงค์เพื่อเปลี่ยนเรื่องสนทนา

“อาจารย์รงค์คิดว่ายังไงคะ สำหรับเรื่องที่สถานสงเคราะห์วันนี้”

“ผมคิดว่าน่าสนใจทีเดียว โดยเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการและการ สร้างเครือข่าย”

“เขมไม่ได้หมายถึงเรื่องนั้น” เจ้าของคำถามสันคิระะ “แต่เขมพูดถึง คุณยายคนนั้นต่างหากล่ะคะ”

“คุณยายอลิเซียะหรือฮะ” ป๊อกถามสวน

“นั่นแหละ” เขมระบายลมหายใจอย่างเหนื่อยใจกับเพื่อนร่วมงาน รุ่นน้อง

“นั่นก็เป็นเรื่องน่าสนใจเหมือนกัน” อาจารย์พยักหน้าช้าๆ ดวงตา ฉายแววครุ่นคิด

แสงแดดยามสายทอดผ่านแมกไม้และตัวโบสถ์ลงมาสู่ทางเดินคอนกรีต จักร่างของหญิงชราที่นั่งเชิงซิมอยู่ในรถเข็นเพียงลำพัง เส้นผมยาวสีขาวย หลิวไหวตามสายลมเหมือนท่วงทำนองอันอ่อนโยนของระบำดอกหญ้า ขณะที่ ร่างที่บอบบางสะเทือนน้อยๆ ยามที่ลมเคลื่อนตัวแรงขึ้น ดวงตาซึ่งเคยเหมือน

เมื่อนิลชุ่นชาวดังมุกดา

“อลิเชีย” แม่เอธิการที่นำแขกเดินมาตามทางเดินบอกเบา ๆ “เธอเคยอยู่ที่สถานสงเคราะห์เมื่อตอนเป็นเด็ก และก็กลับมาอยู่อีกที่ตอนอายุมากอย่างที่คุณถามเมื่อสักครู่นี้”

“เธออายุเท่าไรแล้วครับ” หัวหน้าคณะที่มาเยือนถาม

“น่าจะ 80” เจ้าของสถานที่คาดคะเน “เท่าที่เธอกลับมาอยู่ที่นี่ก็ร่วม 10 ปีเห็นจะได้”

“เราทักทายเธอหน่อยดีไหมคะ” หญิงสาวร่างสันทัดขอความเห็น

“ดีเหมือนกัน” อาจารย์รงค์พยักหน้า และหันไปทางแม่ชี “ถ้าท่านอนุญาต”

“ด้วยความยินดีค่ะ” แม่เอธิการไม่ขัดข้อง และก้าวนำคณะตรงไปยังหญิงชรา

“อลิเชีย” นางวางมือลงบนบ่าของร่างที่อยู่บนรถเข็นอย่างปราณี “เรามีแขกมาจากเมืองไทย”

หญิงชราละสายตาที่เหม่อมองไปทางโบสถ์ และหันกลับมาตามเสียงเรียกซ้ำ ๆ

“พวกเขามาจากเมืองไทย” แม่เอธิการเอ่ยซ้ำ

“เมืองไทย” หญิงชราทวนคำเบา ๆ และเงยหน้าขึ้นมองผู้เป็นแขกทีละคนพลางยื่นมือเพื่อทักทาย

“คุณยายสบายดีนะคะ” หญิงสาวร่างท้วมเอ่ยและจับมือที่เหยียวย่นไว้

“คุณยายเคยอยู่ที่นั่นตอนที่เป็นเด็กด้วยหรือครับ” เด็กหนุ่มถามบ้าง

“อลิเชียจะไม่ค่อยพูดกับใคร” แม่เอธิการบอกเมื่อคำถามทั้งสองข้อไม่ได้รับการตอบจากเจ้าตัว

“มีปัญหาเรื่องการพูดและการรับฟังหรือครับ” ชายหนุ่มผู้เป็นหัวหน้าคณะซัก

“ฉันคิดว่าเธอไม่อยากพูดเองมากกว่า วัน ๆ จะเอาแต่นั่งเหม่อลอยอยู่คนเดียวแบบนี้ เคยให้หมอมามาตรวจระบบประสาทและสมอง ทุกอย่างก็เป็นปกติดี”

“มีด้วยหรือคะคนที่ไม่อยากจะพูด” หญิงสาวในชุดสีเบจถามด้วยความประหลาดใจ

“โรคนี้ติดต่อกันได้ไหมครับ” หนุ่มน้อยถามแทรก “ถ้ายังงั้นจะได้ปล่อยให้พี่จู่อยู่กับคุณยายนาน ๆ”

“นายเองนั่นแหละน่าจะอยู่กับคุณยายมากกว่าใคร” อาจารย์รงค์พูดยิ้ม ๆ และยื่นมือไปกุมมือหญิงชรา

“คุณเป็นคนไทยหรือ” ร่างบอบบางบรรจงเซ็นชั๊ปตัวเข้ามาใกล้ชายหนุ่ม ก่อนถามเป็นภาษาอังกฤษ

“ครับ” อาจารย์รับคำและก้มหน้าลงไปเพื่อรอฟังคำพูดต่อไป แต่สิ่งที่ได้รับคือความเงิบอันนิ่งนาน

“อาจารย์รงค์คะ เขมว่าได้เวลาที่พวกเราคงจะต้องไปกันต่อแล้ว” เขมเตือนอย่างเกรงใจ

“ผมคงต้องไปแล้ว” ชายหนุ่มบอกเบา ๆ และพยายามคลายมือจากหญิงชรา แต่กลับกุมมือของเขาไว้แน่น

“อลิเซีย” แม่อธิการกล่าวปราม “พวกเขาต้องไปแล้วล่ะจ๊ะ”

“ไปเมืองไทยหรือ” หญิงชรามองหน้าชายหนุ่ม

“ครับ” อาจารย์รงค์พยักหน้า “คุณยายรู้จักเมืองไทยไหมครับ”

คุณยายเงิบไปอีกครั้ง ดวงตาหมองหม่นลง ก่อนจะค่อยเอ๋อคลอด้วยหยาดน้ำใส ๆ

“ผมต้องไปแล้วล่ะครับ” เขาบอกอีกครั้ง และถือนิ้วชี้ที่หญิงชรายกมือขึ้นชี้หน้าตาดึงมือจากมือแก

“คนแก่ก็แบบนี้” แม่อธิการพูดขณะที่ส่งผ้าเช็ดหน้าให้คุณยายอลิเซีย

“แกจะเหงาและว้าเหว่ ถ้ามีใครมากก็ไม่ค่อยจะปล่อยให้กลับง่าย ๆ”

“ไว้ถ้าหนูมาฟิลิปปินส์อีกเมื่อไหร่จะแวะมาเยี่ยมคุณยายไหมคะ” จีพุด
อย่างปลอบใจ

“อย่าเที่ยวให้สัญญาเรื่อยเปื่อยซี” เขมเตือน “เดี๋ยวคุณยายแกล้งเลย
ตั้งตารอหล่อน”

“คนแก่ว่าอะไรด้วยประเดี๋ยวเดี๋ยวก็ลืมหมดแล้ว” หญิงสาวไม่สู้จะ
ใส่ใจนัก และก้าวทำตามแม่อธิการ ขณะที่หัวหน้าคณะซึ่งรังเกียจกลับ
ไปมองร่างที่อยู่บนรถเข็นอีกครั้ง และหยุดยืนอยู่กับที่เมื่อได้ยินเสียงเพลง
ภาษาไทยที่ตั้งกระหอนกระแทนจากหญิงชรา

“ฉันยอมรับว่ารักเธอคลั่งไคล้ ผั่งจิตผั่งใจ มิเคยรักใครเท่าเธอ มอบ
ไม่ตรีเสนอ มันเสมอ แต่เธอด้วยความรักใคร่...”

“คุณยาย” อาจารย์รังค์ถลันกลับไปหาแก “คุณยายร้องเพลงไทยได้
เพลงอะไรนะครับคุณยาย”

บรรยาการรอบข้างคืนสู่ความเงียบงันอีกครั้ง ไม่มีคำตอบ ไม่มีเสียง
เพลง ไม่มีคำพูดใด ๆ ผ่านจากปากของหญิงชรา นอกจากเสียงสะอื้นเบา ๆ
ของร่างที่สิ้นสะท้าน กับหยาดน้ำตาที่พรากรินไม่ขาดสาย

2

เสียงเคาะประตูที่ดังขึ้นเบา ๆ ทำให้ชายหนุ่มที่นั่งคิยงานอยู่กับ
แล็ปท็อปที่โต๊ะมุมห้องวางมือจากงานและลุกเดินมาเปิดประตูห้องพัก

“อ้อ ป๊อก” เขาพักและมองดูเด็กหนุ่มที่มีท่าทางเกรงใจ “ไม่ได้ออกไป
ซื้อป๊อปปี้กับคนอื่น ๆ หรือ”

“เปล่าครับ” ผู้อ่อนวัยกว่าลั่นศีรษะ “ปล่อยให้พวกผู้หญิงเขาไปกันเอง
ดีกว่า ผมไม่ค่อยอยากซื้ออะไรหรอกครับ”

“งั้นเข้ามาคุยกันก่อนซิ” ชายหนุ่มเบี่ยงตัวให้

“อาจารย์คงไม่ได้พักผ่อนหรือครับ” ป๊อกมองดูเจ้าของห้องซึ่งยังคง
อยู่ในเครื่องแต่งกายชุดเดิม

“ตอนแรกก็ตั้งใจว่าจะพัก” เขาเดินนำไปที่โซฟาหน้าเครื่องรับโทรทัศน์
ซึ่งเปิดรายการข่าวภาคภาษาอังกฤษ แต่ปิดเสียงไว้ “แต่นึกอะไรบางอย่างได้
ก็เลยลุกขึ้นมาพิมพ์ไว้ในคอมพิวเตอร์ก่อนที่จะลืม”

“อาจารย์คงจะนึกอะไรต่อมิอะไรอยู่ตลอดเวลาเนอะครับ” เด็กหนุ่มถาม
ขณะที่ทรุดตัวลงนั่ง

“ไม่ถึงขนาดนั้นหรอก” อาจารย์รงค์หัวเราะ “แต่ผมเชื่อในคำพูดที่ว่า ‘ความคิดดี ๆ มักผ่านมาแค่ครั้งเดียว’ เพราะอย่างนั้น เวลาที่นึกอะไรได้ก็ต้องจดหรือพิมพ์ไว้เลย”

“แต่ของผมความคิดดี ๆ ไม่ค่อยจะมีเลย” ป๊อกถอนใจ “ขนาดว่าปีละครั้งแบบเทศกาลลดราคาสินค้าประจำปีก็ยังไม่มาเลยครับ”

“ไม่แน่ว่า บางทีเราอาจไม่ทันคิดหรือไม่รู้ว่ามันดีก็ได้” ชายหนุ่มเอ่ยอย่างอารมณ์ดี “เบียร์หรือน้ำอัดลมมัย เปิดตู้เย็นหยิบเอาเองตามสบายเลยนะ”

“ไม่เป็นไรครับ ผมทานมาจากห้องแล้ว...ที่ผมมาดู ก็เพื่อว่าอาจารย์ต้องการอะไร หรือว่าอยากจะออกไปไหน ผมจะได้ไปเป็นเพื่อน”

“ผมคงไม่ต้องการอะไรหรอก และเย็นนี้ก็เป็นภารกิจตามอรรถาัย ไม่มีโปรแกรมอะไรที่ไหน” เขานั่งไปนิดหนึ่ง “บอกพูดขึ้นมาก็ดีแล้ว ถ้ายังไงผมอยากกลับไปสถานสงเคราะห์อีกครั้ง”

“ซานโฮเซนะหรืออะ”

“ฮือ” ชายหนุ่มพยักหน้า “ถ้ารีบไปตอนนี้ น่าจะทันก่อนที่เขาจะปิดนะ”

“ทำไมอาจารย์ไม่รอไปพรุ่งนี้ล่ะครับ ตอนนี้อยู่กับรถก็ไปกับพวกผู้หญิง”

“พรุ่งนี้มีรายการเต็มเหยียดทั้งวัน กลางคืนก็มีงานเลี้ยง พอมะรืนเช้าก็ต้องบินกลับแล้ว มีเวลาแค่ช่วงนี้เท่านั้น - เรื่องไถ่คงไม่ต้องใช้ เพราะเรารู้จักสถานที่แล้ว และคนที่นั่นส่วนใหญ่พูดอังกฤษได้ทั้งนั้น ส่วนรถก็ให้โรงแรมเรียกแท็กซี่ให้ แล้วให้เขารอรับกลับด้วยเลย”

“อาจารย์จะไปตอนนี้นะหรือเปล่าครับ” เด็กหนุ่มถามเพื่อความแน่ใจ

“ตอนนี้เลยสิ ป๊อกทำอะไรค้างอยู่หรือเปล่า”

“ผมไม่มีอะไรหรอกครับ เป็นแต่ถ้าอาจารย์จะไปเลย ผมจะได้โทรให้โรงแรมเรียกรถให้”

“ฉันช่วยจัดการให้ด้วยนะ” เขาชี้มือไปที่เครื่องโทรศัพท์บนโต๊ะหัวเตียง
“ผมจะเก็บเครื่องคอมพิวเตอร์ก่อน”

บ๊อกลุกขึ้นไปที่เครื่องโทรศัพท์ ขณะที่ผู้สูงวัยกว่าเดินกลับไปยังโต๊ะ
เขียนหนังสือ

ฝนที่ตั่งค้ำมาตั้งแต่บ่ายเริ่มพร่างพรำตั้งแต่รถแท็กซี่เล่นออกมาจากโรงแรม
ที่พัก เพียงชั่วครู่เดียวเมืองทั้งเมืองก็ตกอยู่ในม่านฝน บนถนนเจิ่งนองด้วย
น้ำที่ระบายลงสู่ท่อระบายน้ำไม่ทัน และทำให้รถที่เคลื่อนตัวได้อย่างเชื่องช้า
ติดกันเป็นแพระดมด้วยเสียงแตรที่บีบไล่แรงของผู้ขับขี่ ทั้งที่รู้ว่าไม่มีทางที่จะไป
ให้เร็วกว่านี้ได้

“เหมือนกรุงเทพฯ ตอนฝนตกเย็นวันศุกร์นะครับ” เด็กหนุ่มปรารภขึ้น
ลอยๆ “ยิ่งถ้าเป็นศุกร์ต้นเดือนด้วยแล้ว ยิ่งดูไม่จืดเลย”

“แต่มะนิลาหนักกว่าเรา” อาจารย์รงค์คลายความคิดที่ครุ่นครวญอยู่
“เพราะลักษณะเขาเป็นอ่าวกลางมหาสมุทร เลยรับมรสุมหรือดีเปรสชัน
บ่อยหน่อยและหนักหน่อย”

“อาจารย์มาฟิลิปปินส์บ่อยไหมครับ” บ๊อกเปลี่ยนเรื่อง

“ก็ไม่บ่อย แค่อ้างสองครั้ง และก็อยู่แต่ในมะนิลา ไม่ได้ออกไปไหน
เพราะผมออกจะโชคไม่ดีที่ไม่ว่าที่ไรก็เจอพายุทุกที แต่ก็หนักกว่าวันนี้ละ - ก็เลย
ไปไหนไม่รอด”

“ก่อนมานี่ มีคนบอกผมว่ามะนิลาเป็นเมืองที่มีเสน่ห์ ผู้หญิงฟิลิปปินส์
ก็สวยระดับนางงามจักรวาล ให้ระวังตัวว่าจะหลงเสน่ห์ฟิลิปปินส์เข้า”

“ไม่ต้องบอกก็รู้ว่าคนที่พูดต้องเป็นผู้หญิง และคงเป็นผู้หญิงคนพิเศษ
ของบ๊อก” เขาตักคอก “เมื่อก่อนอาจจะใช่ แต่หลังสมัยมาร์กอสมาบ้านเมือง
ยังระล่าและทรุดโทรมลงไปมาก - ผู้หญิงที่สวยก็คงเป็นรุ่นเก่าที่ได้ความ
เข้มคมจากสเปนแบบสาวลาตินอเมริกา แต่ตอนนี้รูปร่างหน้าตาก็เป็นเอเชีย

ไปหมดแล้ว”

“ฉันผมขอยืมคำพูดอาจารย์ไปอ้างอิงด้วยนะครับ”

“เอาสิ” อาจารย์หนุ่มพยักหน้า “หรือจะให้ผมเขียนเป็นรายงานให้ด้วยก็ได้”

“แหม คงไม่รบกวนอาจารย์ถึงขนาดนั้นหรอกครับ” เด็กหนุ่มหัวเราะ
เก๋เขิน ก่อนเปลี่ยนเรื่อง “อาจารย์จะกลับไปซานโฮเซทำไมหรือครับ...ผม
ไม่เห็นว่ามันมีอะไรที่น่าติดใจเลย”

“ผมไม่รู้จะบอกปัดอย่างไรเหมือนกัน” เขาละสายตาจากภาพพรา
ที่มองผ่านหน้าต่างรถ “เรื่องบางเรื่องมันไม่สามารถอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้...
เพราะมันอาจเป็นเพียงความรู้สึก ความนึกคิด หรือ ‘อะไรบางอย่าง’ ที่ผมยัง
ไม่มีคำเรียกที่เหมาะสม”

“หมายความว่าอาจารย์ไม่ได้ติดใจเรื่องความเป็นมาหรือการดำเนินงาน
ของสถานสงเคราะห์ที่นี่ไหมครับ” ป๊อซัค

“ไม่ใช่เรื่องพวกนั้น” อาจารย์หนุ่มพยักหน้า “ป๊อกก็ได้ยินแล้วว่า
เมื่อมีการกล่าวถึงความเป็นมาของสถานสงเคราะห์รวมทั้งเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
ได้ที่ถ้วน และหนังสือที่ซื้อไปก็ให้ข้อมูลที่ละเอียดพอสมควร”

“ถ้าฉัน อาจารย์ยังติดใจเรื่องอะไรครับ” เด็กหนุ่มมองดูผู้เป็นหัวหน้า
คณะ ขณะที่อาจารย์ยังคงไม่ได้ตอบคำถามประโยคนั้น แต่เพ่งสายตาฝ่าฝอยฝน
ไปเบื้องหน้าราวกำลังค้นหา “อะไรบางอย่าง” ที่พูดถึงอยู่

กว่าที่รถจะคืบคลานไปถึงสถานสงเคราะห์ซานโฮเซได้ ประตู่ใหญ่ที่เลียบคลอง
ก็ปิดแล้ว และดูเหมือนว่าจะไม่ค่อยมีใครมาเยี่ยมเยียนในยามเย็นหลัง
เลิกงานนัก จึงทำให้ในป้อมยามไม่มียามคอยดูแลเช่นตอนกลางวัน และอาคาร
สำนักงานที่อยู่ถัดลานจอดรถเข้าไปก็เงียบเหินราวเรือนร้าง

“ถ้าฝนไม่ตกก็ไม่ติด เราคงมาถึงนานแล้ว” เด็กหนุ่มถอนใจ หลังจาก